

שהיה אומר לקוח הוא ביד, ואינו צריך להביא ראיה על כך?

מאי שנא מהנהו עיזי דאכלי חושלא, מהמעשה בעזים של אדם אחד, שאכלו שעורים קלופים של אדם אחר **בנהרדעא,** ואתא מרא דחושלא, בעל השעורים ותפס להו לאותם עיזים כמשכון, עד שישלם לו בעליהם את נזק דמי השעורים,

וכשבא בעל העיזים לשלם את מה שאכלו, **קא טעיין** בעל השעורים, שאכלו העיזים **טובא,** יותר משווים של העיזים, ותבע את בעל העיזים לשלם את כל הנזק, ללא שהביא ראיה על כך שאכלו כפי שאמר.

ואמר אבוה דשמואל, יכול בעל השעורים **לטעון** שאכלו העיזים, רק **עד כדי דמיהן** של העיזים, ויהיה נאמן ללא ראיה, כיוון שהוא מוחזק בעיזים, והיה יכול לומר לקוחים הם ביד. (279) אבל על יותר מכדי דמיהן של

אמר ליה אבבי לחובל: זיל אהרריה, לך והחזר ללווה את הסכין הזה, משום דהוי ליה כלי שעושים בו אוכל נפש, (277) ותא קום ובוא לתבוע אותו **בדינא עלה,** ובית דין, הם ישלחו שליח למשכנו.

רבא אמר, לא צריך המלווה למיקם **בדינא עלה** להוכיח שאכן הלווהו, אלא אם ירצה החובל, **יכול לטעון**, לתבוע ללא צורך בראיה, **עד כדי דמיהן,** עד כדי שוויה של הסכין,

משום שבזמן שמשכן את בעל הסכין, לא היו עדים על לקיחת הסכין, ומתוך שיכל המלווה לשקר ולומר "לקוח הוא ביד", נאמן גם לתבוע את הלווה עד כדי שוויו של הסכין, והרי הוא כאילו קנה את המשכון. (278)

ומקשינן: **ואבבי,** וכי לית ליה **ההיא סברא** שהתופס חפץ מחבירו קנה אותו, במיגו

להם שחייב אבבי להשיב את הסכין משום שהוא כלי אוכל נפש, שמא מחמת שחבלו בביתו חייבו להחזיר, ותירץ שמלשוננו של אבבי זיל אהדר ליה דהוי ליה כלי אוכל נפש משמע שמשום כך חייבו.

278. במרדכי הביא בשם רבינו תם שאף לדעת רבא עליו להחזיר את הסכין משום שסכין זה כלי אוכל נפש, אבל על מה שאמר אבבי תא קום לדינא סבר רבא שאינו צריך ראיות על כך משום שיש לו מיגו, ואם ירצה יוכל לתפוס חפץ אחר שאינו כלי אוכל נפש.

279. הראשונים הקשו הרי קיימא לן מיגו דהעזה לא אמרינן, ובנידון דידן כשאומר העיזים הזיקו אין בכך העזה בפני הבעלים, אבל בטענת

קפידא לבעל הבית שלא להשאל את הסכין, ואילו בסכין של קצבים אין קפידא שלא יפגם, ולכך פירש שמדובר בסכין של שחיטה, והר"ן הביא יש אומרים שפירשו שהוא סכין של רעניים.

277. התוספות [קטו א ד"ה וחייב] הקשו מדוע הצריך אבבי להשיב את הסכין, הלא אין חיוב השבה על חבלת כלי אוכל נפש, ותירצו כיוון שאם היה יודע שאסור לא היה חובלו הרי זה כזכה בטעות בסמינו של חבירו לכך עליו להחזירו,

אבל דעת הנימוקי יוסף שיש חיוב השבה גם בלוקח אוכל נפש וכן כתב הגר"א בשם ספר התרומות [לעיל קיג].

ובדעת התוספות תמה רבי עקיבא איגר, מאין